

ZAPOTRZEBOWANIE NA KWALIFIKACJE I KOMPETENCJE ZAWODOWE NA MAZOWIECKIM RYNKU PRACY

Powiat ostrołęcki



**Badanie realizowane
na zlecenie:**



WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
w WARSZAWIE

Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie

ul. Młynarska 16
01-205 Warszawa

**Wykonawca
badania:**



44-206 Rybnik
ul. Kowalczyka 17
tel. 32 422 17 07
biuro@biostat.com.pl

Autorzy raportu:

Bartosz Olcha – kierownik projektu
dr Małgorzata Zofia Płaszczyca – członek zespołu badawczego
dr Marian Płaszczyca – członek zespołu badawczego
dr Ewa Tkocz-Piszczek – członek zespołu badawczego
Jakub Galeja – członek zespołu badawczego
Rafał Piszczek – członek zespołu badawczego
Barbara Gorzawska – członek zespołu badawczego
Jeremiasz Pilarz – członek zespołu badawczego

Termin realizacji:

wrzesień – grudzień 2017 r.

Informacje nt. badania

Podstawowym celem zrealizowanego badania była charakterystyka popytu na pracę na poziomie powiatów i województwa mazowieckiego z wyodrębnieniem różnych źródeł danych, zestawienie informacji pochodzących z tych źródeł, wskazanie na różnice i podobieństwa między nimi, interpretacja różnic.

W toku realizacji badania poszukiwano odpowiedzi na pięć głównych pytań sformułowanych na etapie konceptualizacji projektu:

1. Na jakie zawody jest popyt w poszczególnych powiatach i województwie?
2. Na jakie kwalifikacje zawodowe jest popyt w poszczególnych powiatach i województwie?
3. Na jakie kompetencje jest popyt w poszczególnych powiatach i województwie?
4. W jakich branżach jest największy a w jakich najmniejszy popyt na pracę w poszczególnych powiatach i województwie?
5. Jakie jest zróżnicowanie w zakresie popytu na pracę pomiędzy powiatami?

W niniejszym opracowaniu znajdują się wyniki analizy ogłoszeń o wolnych miejscach. Ogłoszenia pozyskane zostały z publikatorów zewnętrznych (strony internetowe, tytuły prasowe) oraz pozyskane bezpośrednio z zasobów Powiatowego Urzędu Pracy. Analiza objęła ogłoszenia opublikowane w okresie: 1.09.2017 r. – 31.10.2017 r.

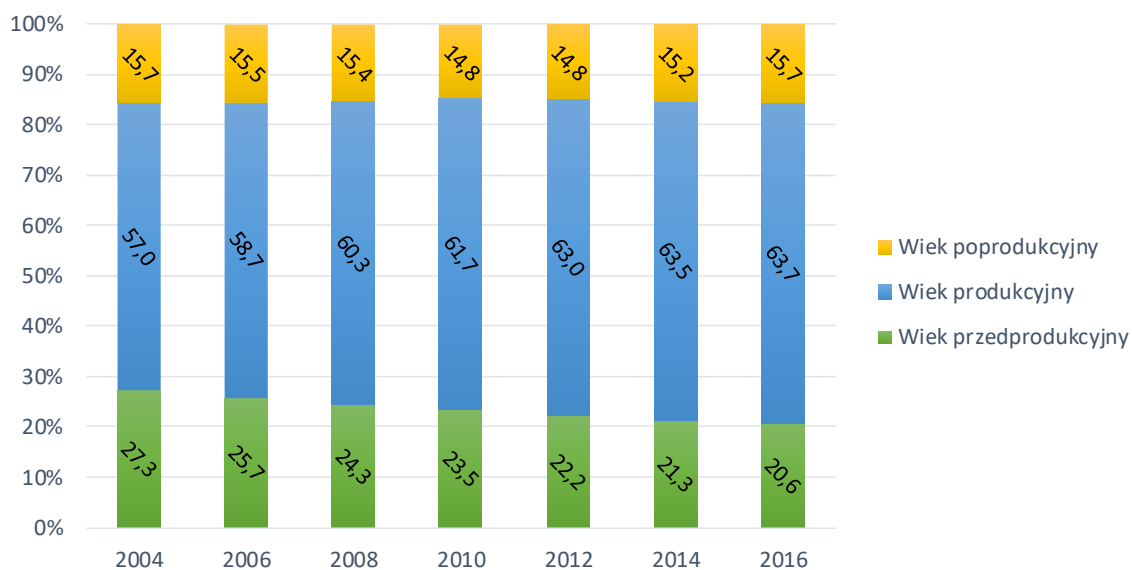
Nad prawidłowością wykonania projektu czuwał jego Zleceniodawca – Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie. Badanie wykonane zostało przez firmę BIOSTAT. Niniejsze opracowanie stanowi podsumowanie i zestawienie najważniejszych wyników uzyskanych w toku analizy powiatowej.

Charakterystyka powiatu

Powiat ostrołęcki rozciąga się na powierzchni ok. 2097 km², a w jego skład wchodzi łącznie jedenaście gmin (jedna miejska oraz dziesięć gmin wiejskich), odpowiednio: Myszyniec (gmina miejska), Baranowo (gmina wiejska), Czarnia (gmina wiejska), Czerwin (gmina wiejska), Goworowo (gmina wiejska), Kadzidło (gmina wiejska), Lelis (gmina wiejska), Łyse (gmina wiejska), Olszewo-Borki (gmina wiejska), Rzekuń (gmina wiejska), Troszyn (gmina wiejska).¹

Powiat jest zamieszkiwany przez 88791 mieszkańców, z czego 44996 stanowią mężczyźni a 43795 kobiety. Jest to obszar o niskiej gęstości zaludnienia (42 osób/km²). Populacja mieszkańców powiatu od roku 2004 do roku 2016 zwiększyła się, co wskazuje na wysoką atrakcyjność osiedleńczą powiatu ostrołęckiego. Jednocześnie powiat cechuje dodatni przyrost naturalny kształtujący się na poziomie 161.

Rysunek 1. Procentowy skład ludności powiatu ostrołęckiego (2016)



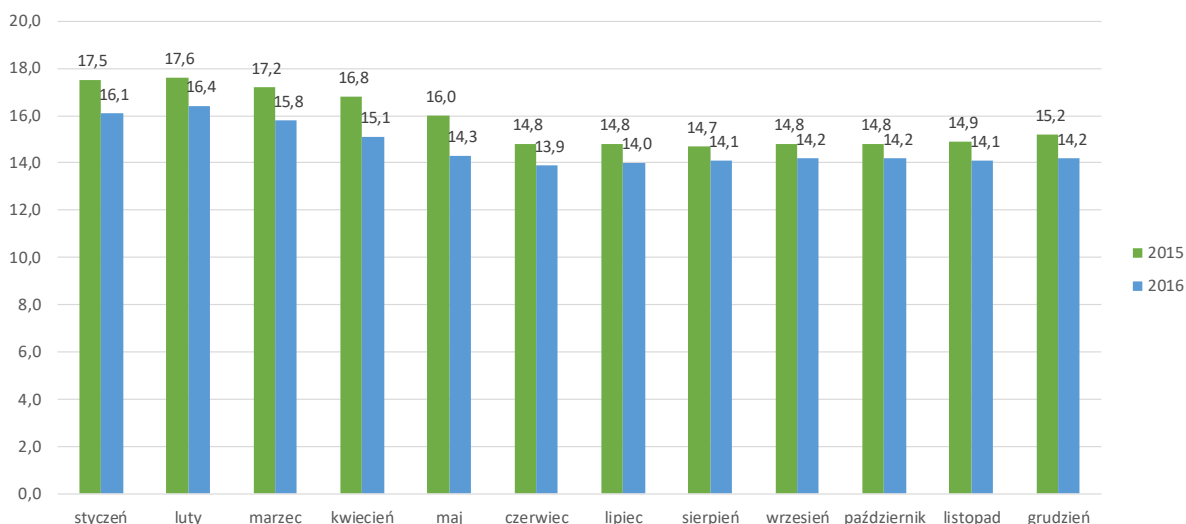
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Dane wskazują ponadto, że ponad 64% mieszkańców powiatu jest w wieku produkcyjnym, 21% w wieku przedprodukcyjnym, a 16% w wieku poprodukcyjnym. Większość populacji powiatu stanowią zatem osoby aktywne na rynku pracy. W zakresie migracji ludności, w roku 2016 zarejestrowano 986 zameldowań w ramach ruchu wewnętrznego oraz 891 wymeldowań.

¹ Bank Danych Lokalnych GUS, 2016 r

W wyniku tych ruchów, saldo migracji wewnętrznych wynosi dla powiatu ostrołęckiego 95². Saldo migracji zagranicznych w 2016 roku w powiecie ostrołęckim wyniosło natomiast 17.³

Rysunek 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie ostrołęckim



Jak wynika z analizy rynku pracy na 1000 mieszkańców pracuje 91 osób. Jest to wskaźnik mniejszy od danych dla województwa mazowieckiego oraz mniejszy dla danych krajowych. Wśród osób pracujących 48% stanowią kobiety, zaś 51% mężczyźni. Powiat ostrołęcki charakteryzuje się wyższą stopą bezrobocia (14,2%) w porównaniu do danych dla województwa mazowieckiego (7,0%). Przeciętne wynagrodzenie brutto wynosi 3584,42 zł⁴.

² Tamże

³ Tamże

⁴ Bank Danych Lokalnych GUS, 2016

Struktura ofert pracy objętych analizą

Pierwszym etapem analizy zgromadzonych ogłoszeń o wolnych miejscach pracy była charakterystyka branżowa podmiotów, które w badanym okresie poszukiwały pracowników. Ogółem analizą objęto 160 ogłoszeń (136 ogłoszeń z publikatorów i 24 ogłoszenia z PUP). 83,1% zgromadzonych ogłoszeń pochodziło bezpośrednio od pracodawców. W przypadku pozostałych ofert nie udało się zidentyfikować podmiotu. Szczegółowe dane uwzględniające podział na źródło ogłoszenia przedstawione zostały w poniższej tabeli. Z zestawienia wynika, że w okresie objętym badaniem największym potencjałem zatrudnieniowym w powiecie ostrołęckim charakteryzowały się: Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe; Sekcja F – Budownictwo; Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa.

Analiza struktury ogłoszeń o wolnych miejscach pracy w podziale uwzględniającym źródło pochodzenia oferty wykazała ponadto, że pracowników za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy poszukiwały przede wszystkim podmioty związane z przetwórstwem przemysłowym, edukacją oraz transportem i gospodarką magazynową. Wśród ogłoszeń internetowych/prasowych największe odsetki pochodziły od podmiotów działających w obszarach budownictwa, przetwórstwa przemysłowego oraz handlu i naprawy pojazdów.

Tabela 1. Struktura ofert objętych analizą

Sekcja PKD	Struktura ofert z PUP [%; N=24]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=117]	Ogółem [%; N=141]
Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe	33,3%	17,9%	20,6%
Sekcja F – Budownictwo	0,0%	20,5%	17,0%
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	8,3%	16,2%	14,9%
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa	16,7%	12,8%	13,5%
Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0,0%	9,4%	7,8%
Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0,0%	6,0%	5,0%
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	0,0%	4,3%	3,5%

Sekcja PKD	Struktura ofert z PUP [%; N=24]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=117]	Ogółem [%; N=141]
Sekcja P – Edukacja	20,8%	0,0%	3,5%
Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0,0%	3,4%	2,8%
Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	8,3%	1,7%	2,8%
Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	4,2%	2,6%	2,8%
Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0,0%	2,6%	2,1%
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	4,2%	1,7%	2,1%
Sekcja J – Informacja i komunikacja	0,0%	0,9%	0,7%
Sekcja S – Pozostała działalność usługowa	4,2%	0,0%	0,7%

Zapotrzebowanie na zawody

Na potrzeby niniejszego opracowania zawody wymienione w ogłoszeniach o wolnych miejscach pracy zagregowane zostały do wielkich grup zawodów. W powiecie ostrołęckim najczęściej ogłoszeń dotyczyło poszukiwania w grupach: operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń; robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy; pracownicy wykonujący prace proste; specjaliści.

Analiza struktury ogłoszeń w podziale źródłowym wykazała również, że za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy poszukiwani byli przede wszystkim robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz specjaliści. Ogłoszenia pochodzące z publikatorów najczęściej zawierały oferty pracy dla operatorów i monterów maszyn i urządzeń oraz robotników przemysłowych i rzemieślników.

Tabela 2. Zapotrzebowanie na zawody

Nazwa grupy wielkiej	Struktura ofert z PUP [%; N=24]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=136]	Ogółem [%; N=160]
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	4,2%	27,2%	23,8%
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	33,3%	18,4%	20,6%
Pracownicy wykonujący prace proste	8,3%	12,5%	11,9%
Specjaliści	25,0%	8,1%	10,6%
Pracownicy usług i sprzedawcy	16,7%	8,8%	10,0%
Pracownicy biurowi	8,3%	9,6%	9,4%
Technicy i inny średni personel	4,2%	7,4%	6,9%
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,0%	5,1%	4,4%
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,0%	2,9%	2,5%

Zapotrzebowanie na kwalifikacje

Ogłoszenia w wolnych miejscach pracy zanalizowano także pod kątem ich zawartości. Informacja o doświadczeniu zawodowym pojawiła się w przypadku 30% ogłoszeń (30,9% ogłoszeń z publikatorów i 25,0% ogłoszeń z PUP). Z tej puli 50% ofert pracy zawierało wymóg doświadczenia na podobnym stanowisku, w tym wyłącznie ogłoszenia z publikatorów. Konieczność posiadania doświadczenia branżowego została wyartykułowana w treści 18,8% ogłoszeń. Dodatkowo zauważyć należy, że w przypadku 31,2% ogłoszeń pracodawcy jasno określili, że jakiegokolwiek doświadczenie (branżowe lub na podobnym stanowisku) nie jest wymagane.

Tabela 3. Wymagane doświadczenie

Wymagane doświadczenie	Struktura ofert z PUP [%; N=6]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=42]	Ogółem [%; N=48]
Doświadczenie na podobnym stanowisku	0,0%	57,1%	50,0%
Doświadczenie w branży	50,0%	14,3%	18,8%
Nie wymagane	50,0%	28,6%	31,2%

Informacja o wymaganym stażu pracy pojawiła się w przypadku 8,8% ogłoszeń (8,1% ogłoszeń z publikatorów i 12,5% ogłoszeń z PUP). Spośród ogłoszeń, w których wspomniany został staż pracy, 64,3% ofert zawierało zapis o konieczności posiadania stażu pracy. W przypadku pozostałych ofert autor ogłoszenia zawarł w ich treści zapis potwierdzający, że staż pracy nie jest wymagany. Średni wymagany staż pracy wyniósł 1,8 lat.

Tabela 4. Wymagany staż pracy

Wymagany staż pracy	Struktura ofert z PUP [%; N=3]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=11]	Ogółem [%; N=14]
Wymóg stażu pracy	66,7%	63,6%	64,3%
Nie wymagany staż pracy	33,3%	36,4%	35,7%

W 25,6% spośród zgromadzonych ogłoszeń (13,2% ogłoszeń z publikatorów i 95,8% ogłoszeń z PUP) pojawiła się informacja dotycząca pożądanego wykształcenia. Podmioty poszukujące pracowników relatywnie najczęściej oczekiwały wykształcenia wyższego zawodowego. Mniej liczne były ogłoszenia, w których odnotowano wymóg posiadania m.in. wykształcenia zasadniczego zawodowego (tylko oferty pochodzące z PUP) i ukończonej szkoły średniej (tylko oferty pochodzące z publikatorów).

Tabela 5. Wymagane wykształcenie

Wymagane wykształcenie	Struktura ofert z PUP [%; N=23]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=18]	Ogółem [%; N=41]
wyższe zawodowe (licencjat, tytuł inżyniera)	30,4%	27,8%	29,3%
zasadnicze zawodowe	34,8%	0,0%	19,5%
ukończona szkoła średnia - bez sprecyzowania	0,0%	33,3%	14,6%
nie jest wymagane	26,1%	0,0%	14,6%
średnie techniczne	0,0%	16,7%	7,3%
ukończona szkoła podstawowa	8,7%	0,0%	4,9%
średnie ogólnokształcące	0,0%	11,1%	4,9%
wyższe magisterskie	0,0%	11,1%	4,9%

Informacja na temat oczekiwanej znajomości języka lub języków obcych odnotowana została w przypadku 3,8% ogłoszeń o wolnych miejscach pracy (2,9% ogłoszeń pochodzących z publikatorów i 8,3% ogłoszeń z PUP). Analiza ofert wykazała, że od kandydatów do pracy oczekiwano znajomości języka angielskiego.

Zbadano również jak w zgromadzonych ofertach pracy przedstawia się rozkład dotyczący uprawnień do kierowania pojazdami. 12,5% ogłoszeń (13,2% ogłoszeń z publikatorów i 8,3% ogłoszeń z PUP) zawierało informację o wymogu posiadania prawa jazdy. W trakcie analizy materiału ustalono, że wśród najczęściej wymaganych kategorii znalazły się prawo jazdy kategorii B i B1 oraz kategorii B+E, C+E, D+E. Ostatni z wymienionych zbiorów kategorii dotyczył wyłącznie ogłoszeń pochodzących z publikatorów. Ze względu na niewielką liczbę ogłoszeń z powiatowego urzędu pracy zawierających ten wymóg, dane przedstawione zostały dla ogółu.

Tabela 6. Wymagana kategoria prawa jazdy

Wymagana kategoria prawa jazdy	Ogółem [%; N=20]
Prawo jazdy kategorii B, B1	50,0%
Prawo jazdy kategorii B+E, C+E lub D+E	35,0%
Prawo jazdy bez sprecyzowanej kategorii	5,0%
Prawo jazdy kategorii C1+E, D1+E	5,0%
Prawo jazdy kategorii T	5,0%

W 6,2% ogłoszeń o wolnych miejscach pracy, w tym wyłącznie w ogłoszeniach pochodzących z publikatorów, pojawiły się dane na temat wymaganych kwalifikacji i uprawnień zawodowych. W powiecie ostrołęckim do najczęściej wymaganych kwalifikacji zaliczyć należy uprawnienia spawacza/pilarza; elektryczne; operatora koparki/ładowarki/spycharki. Ponadto, 5% ofert pracy (4,4% ogłoszeń z publikatorów i 8,3% ogłoszeń z PUP) zawierało informacje o innych

wymaganiach stawianych kandydatom (m.in. licencje, kursy). Wymieniano tutaj najczęściej książeczkę sanitarno-epidemiologiczną oraz kartę kierowcy.

Tabela 7. Inne wymagania

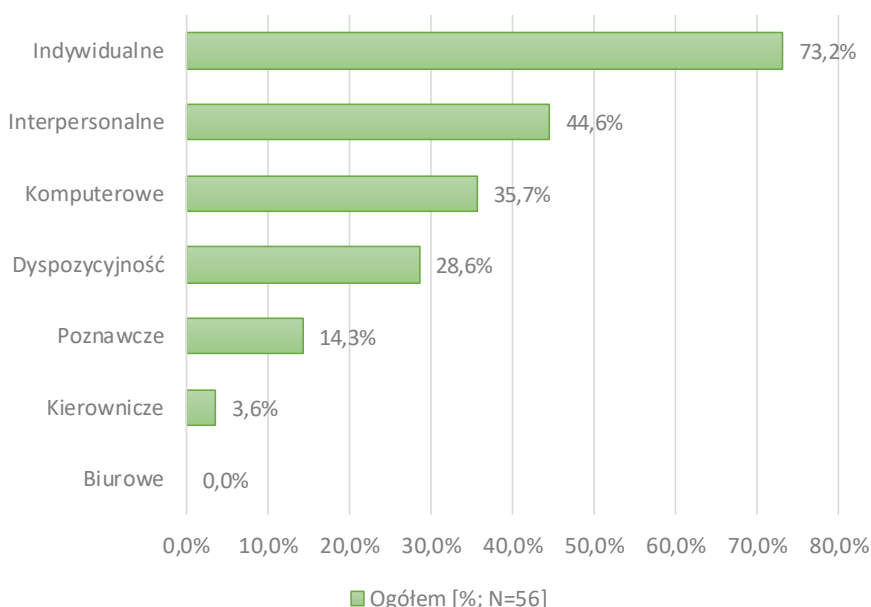
Wymagane/mile widziane kwalifikacje/uprawnienia zawodowe	Odsetek ofert [%]	Inne wymagania (wymagane/mile widziane licencje, ukończone kursy)	Odsetek ofert [%]
Spawacza/pilarza	40,0%	Książeczka sanitarno-epidemiologiczna	37,5%
Elektryczne	30,0%	Karta kierowcy	37,5%
Operatora koparki/ładowarki/spycharki	20,0%	Kurs obsługi kasy fiskalnej	25,0%
Do obsługi maszyn/urządzeń	10,0%	-	-
Do przewozu materiałów/osób	10,0%	-	-

Zapotrzebowanie na kompetencje

Podmioty poszukujące pracowników w powiecie ostrołęckim umieściły informację na temat oczekiwanych kompetencji w 35,0% ogłoszeń, w tym wyłącznie w ofertach pochodzących z publikatorów. Od kandydatów oczekuje się przede wszystkim kompetencji indywidualnych, w skład których wchodzi m.in. zaangażowanie, dokładność, samodzielność, pozytywne nastawienie do pracy, czy odporność na stres.

Poszczególne najczęściej wymagane kompetencje to komunikatywność, dokładność, skrupulatność, staranność oraz zaangażowanie.

Rysunek 3. Zapotrzebowanie na kompetencje



Pogłębiona analiza wymogów dotyczących dyspozycyjności ujawniła, że oczekiwano tutaj przede wszystkim dyspozycyjności czasowej związanej z elastycznością czasu pracy. Wskazanie dotyczące dyspozycyjności zidentyfikowane zostały wyłącznie w treści ogłoszeń pochodzących z publikatorów. W poniższej tabeli wartości procentowe nie sumują się do 100%. Wynika to z faktu, iż w 0,6% przypadków (N=1) wskazano więcej niż jedną formę wymaganej dyspozycyjności.

Tabela 8. Wymagana dyspozycyjność

Wymagana dyspozycyjność	Ogółem [%; N=16]
Czasowa – elastyczność czasu pracy	68,8%
Wyjazdowa – gotowość do wyjazdów służbowych	37,5%

Oferowane warunki zatrudnienia

Analizą objęto także informacje najistotniejsze z punktu widzenia osób poszukujących pracy, dotyczące proponowanej formy zatrudnienia, wymiaru czasu pracy, wynagrodzenia i innych korzyści pozapłacowych. 33,8% ogłoszeń o wolnych miejscach pracy (22,1% ofert z publikatorów i 100,0% ofert z PUP) zawierało informację na temat ofertowanej formy zatrudnienia. 85,2% z nich dotyczyło zarobkowania na podstawie umowy o pracę. Umowa na czas określony znajdowała się w 66,7% ogłoszeń z powiatowych urzędów pracy, podczas gdy w ogłoszeniach z publikatorów ten rodzaj umowy wskazywany był zaledwie w 13,3% przypadków. Propozycję umowy cywilno-prawnej (zlecenie, o dzieło) zidentyfikowano w 11,1% przypadków.

Tabela 9. Proponowana forma zatrudnienia

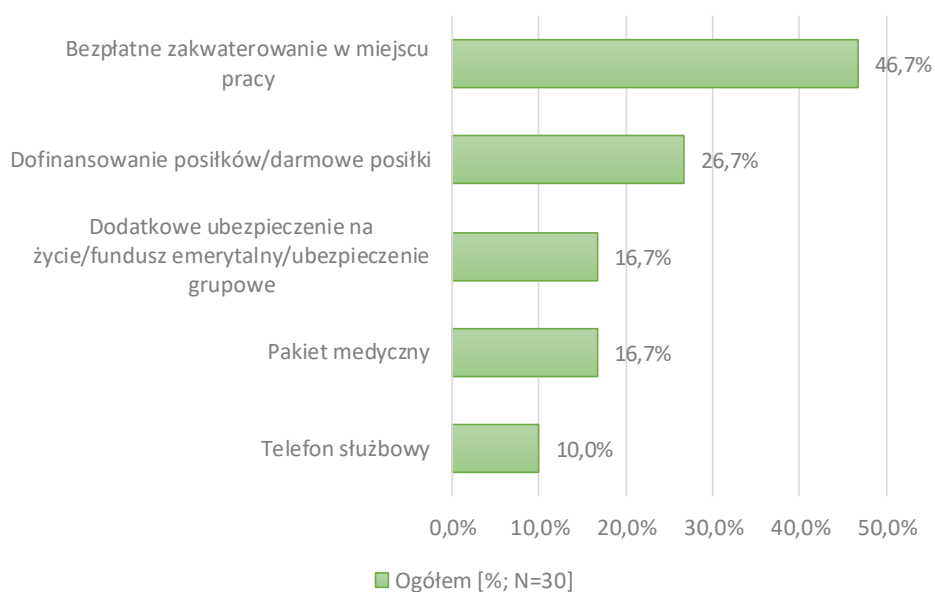
Proponowana forma zatrudnienia	Struktura ofert z PUP [%; N=24]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=30]	Ogółem [%; N=54]
umowa o pracę na czas określony	66,7%	13,3%	37,0%
umowa o pracę bez określenia rodzaju	0,0%	66,7%	37,0%
umowa cywilno-prawna (o dzieło, zlecenie)	12,5%	10,0%	11,1%
umowa o pracę na czas nieokreślony	16,7%	0,0%	7,4%
umowa o pracę na okres próbny	4,2%	3,3%	3,7%
umowa agencyjna	0,0%	3,3%	1,9%
inna	0,0%	3,3%	1,9%

Podmioty poszukujące pracowników proponowały zatrudnienie w wymiarze pełnego etatu. Należy także zaznaczyć, że jakakolwiek informacja na temat proponowanego wymiaru zatrudnienia dotyczyła 11,2% zgromadzonych ofert, w tym tylko w ogłoszeniach pochodzących z publikatorów.

Wyłącznie w treści 20,6% ogłoszeń (6,6% ogłoszeń z publikatorów i 100,0% ogłoszeń z PUP) odnotowano kwotę proponowanego wynagrodzenia. Na podstawie zgromadzonych ofert ustalono kwotę średniego wynagrodzenia. W powiecie ostrołęckim wyniosła ona 2259,00 złotych.

Pracodawcy coraz częściej korzystają z możliwości zapewnienia swoim pracownikom dodatkowych korzyści pozapłacowych. Zaliczyć można do nich m.in. pakiety medyczne i rekreacyjne, dofinansowanie szkoleń, dodatkowe ubezpieczenia i pakiety socjalne. W treści 18,8% zgromadzonych ogłoszeń, w tym wyłącznie w ogłoszeniach pochodzących z publikatorów, pojawiły się informacje o dodatkowych korzyściach związanych z zatrudnieniem. Najczęściej oferowano: bezpłatne zakwaterowanie w miejscu pracy; dofinansowanie posiłków/darmowe posiłki; pakiet medyczny; dodatkowe ubezpieczenie na życie/fundusz emerytalny/ubezpieczenie grupowe.

Rysunek 4. Najczęściej proponowane korzyści pozapłacowe



Perspektywa ponadlokalna

Na tle pozostałych podregion ostrołęcki wyróżnia się zapotrzebowaniem na robotników przemysłowych i rzemieślników. Najwięcej ogłoszeń w podregionie pochodziło od przedsiębiorstw przypisanych do sekcji handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle.

Tabela 10. Perspektywa ponadlokalna

Podregion	Liczba ofert pracy objętych analizą	Sekcja z największym potencjałem zatrudnienia	Najbardziej poszukiwana grupa wielka zawodów
Warszawa	4542	budownictwo	pracownicy usług i sprzedawcy
Radomski	1916	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	pracownicy usług i sprzedawcy
Warszawski Wschodni	2365	przetwórstwo przemysłowe	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
Warszawski Zachodni	4223	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	pracownicy usług i sprzedawcy
Ciechanowski	1719	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
Płocki	1070	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
Ostrołęcki	1433	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
Siedlecki	1267	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy